

împrejurările, oi și interesul nostru pretinde această. *Să se constituie în fiă-care district protopopesco un inspectorat, compus din preoți, învățători și țărani, care cu învâțături și cu severă controlă să promoveze grădinaritul și care an de an să-și facă referadă consistoriului, eventual despărțământului școlastic, ce ar fi de dorit să se institue la centru.*

Venitele unei grădini școlastice s'ar pute întrebuința pentru procurarea recuizitelor necesare în școlă, la premiarea băieților, la ajutorarea cu cărți și vestminte a băieților lipsiți, etc.

(Va urma).

CRONICA POLITICĂ.

— 28 Octomvre.

O telegramă din Roma susține a sci, că în cercurile politice de acolo se vorbesce despre nisece tratative, ce s'ar fi făcând între Italia, Rusia și Franca pentru intrarea Italiei în alianța franco-rusă. Se dice chiar, că Rusia și Franca ar fi promis Italiei drept recompensă Tripoli.

*

„Hamburgische Correspondenz“, care întreține legătură cu ministerul de externe german, publică școirea, că programul pe care îl elaborase prințul Lobanow cu privire la regularea afacerilor din Turcia, a fost desfășurat zilele acestea într'un memorandum trimis reprezentanților marilor puteri. Memorandumul declară, că baza politicei rusești în Orient este menținerea păcii. Ori-ce intervenție armată, bunăoară ocuparea militară a Constantinopolului, ar provoca un conflict oriental, care ar duce la războiul sângeros. Lucrurile deci trebuie aranjate altfel, în primul rând printr'o reformă, la care marile puteri să contribuie și ele, procurând sumele necesare. Acest program ar fi fost discutat și aprobat de cabinetele din Viena și Berlin cu ocazia călătoriei Țarului. De-asemeni și-a dat învoiere și Franca și Italia. Singur Anglia esita și agita intervenția armată, dăr cu ocazia vizitei Țarului în Balmoral, primul ministru al reginei Victoria a lăsat să fiă convertit, așa că încurând programul elaborat de prințul Lobanow va fi pus în aplicare.

*

Din Berlin se anunță, că foile lui Bismarck lansază de nou convenția secretă germano-rusă, asupra căreia fostul cancelar de fier a făcut descoperirile sensaționale. Numitele foi susțin, că Austro-Ungaria și Italia au cunoscut această convenția, ér pentru a dovedi această se provocă la Crispi și Kálnoky, ca martori. „Hamburger Nachrichten“ serie de nou următoarele: „Convenția n'a avut alt-ocă în vedere, decât intenția Angliei de a ataca pe Rusia, ér nicî decât un atac asupra Austro-Ungariei. — Țările franceze se bucură de faptul acestor descoperiri, pe cari le numesc un „atentat suicid“. Ele prorocesc disolvarea triplei alianțe.

*

O școire telegrafică din Constantinopol afirmă, că Sultanaul va numi ministru de externe pe creștinul Karatheodory, ca prin această se dovedească și mai mult intenția de-a realiza reformele promise. Afară de această Sultanaul are de gând să numească ministru de interne éráși pe un funcționar creștin.

Institutul românesc din Lipsca.

Coresp. part. a „Gaz. Trans.“

Lipsca, 7 Nov. n. 1896.

Mercuri în 4 Nov. n. a fost ședința de constituire la institutul românesc de aici. Un frumos număr de tineri, doritori de muncă, s'au grupat în jurul neobositului profesor Dr. Gustav Weigand, atât de bine cunoscut tuturor Românilor.

În ședința această s'a vorbit despre temele, ce le vor lucra membrii institutului, ca teme pentru seminar său pentru doctorat. Directorul institutului d-l Dr. Weigand, a dat la mai mulți membrii îndrumări asupra temelor, ce voesc să le lucre, a cetit vre-o câte-va teme, cari ar pute fi lucrate

ca teme pentru seminar, seu pentru examenul de doctor.

E foarte greu să-ți soi alege însu-ți o temă potrivită, pentru-că și-se pôte nșor întempla, ca tema alésă să nu corăspundă cunoscințelor, ce le poseși, seu să fiă prea generală etc. Dăr chiar să-ți alegi o temă potrivită, decât n'ai isvórele, mijlócele la îndemână, nu poți isprăvi nimic. Un student dela Lipsca n'are să întempline ast-fel de greutăți. Pentru delăturarea celei dintăi greutăți, d-l Dr. Weigand stă cu cea mai mare bunăvoință fie-oăruia la dispoziția. Mulți ar voi să lucre și nu află o temă potrivită — d-l Dr. Weigand își pôte recomanda o seriă întregă de teme. Ér decât ai deja o temă, își spune, din cari puncte de vedere ar fi bine să tractezi tema și ce isvóre să folosesci. Având odată aceste îndrumări, după o muncă seriósă și o combinațiune sănătósă, poți ajunge la rezultate frumoase.

Incântat de cele ce-am aflat la Lipsca, cutez să afirm, că un student român nu se pôte simți la nicî o altă universitate așa de bine, ca la universitatea de aici — mulțămită d-lui prof. Dr. Weigand. Productele activității acestui distins bărbat și a membrilor institutului român de aici, vor forma epocă în istoria literaturii românești. Dăr nu despre această vréu să vorbesce acum. În cele următoare mă voiú ocupa cu unele lucruri mai puțin cunoscute publicului românesc.

D-l Dr. Weigand se interesează de studenții români, ca de frații d-sale. Nu numai la studiul limbei și literaturii române, dăr și la alte studii Dr. Weigand dă cu plăcere îndrumările de lipsă. Îți recomand, ce profesori ar fi consult să ascuți, cum să-ți împărți órele etc. Chiar și unul, care n'are ca studiu special limba și literatura română, pôte profita foarte mult, luând parte la exercițiile din seminarul românesc; își pôte însuși corect limba germană, conversând cu membrii de naționalitate germană ai institutului și exercitându-se traduce din limba română în cea germană. Dăr chiar și în alte limbi te poți exercita, deoarece între membrii institutului, afară de Români și Nemți, sunt și Englezii, Danezii etc.

D-l prof. Weigand își dá totă osteneala, ca membrii institutului să se simtă cât de bine și să trăească ca frații dintr'o familie. Pentru această d-sa invită cel puțin odată pe lună pe membrii institutului la cină. Mercuri s'era a fost deja cea dintăi convenire de felul acesta. Nu numai eu, dăr am observat, că și ceilalți colegi ai mei se simțiau ca acasă, ceea ce cred, că d-lui Dr. Weigand numai plăcere i-a procurat. Ți era mai mare dragul, să veđi pe d-l profesor Weigand între un frumos număr de tineri cu același program de muncă. În fruntea mesii ședea stimata dómna, soția domnului Weigand, ér vis-à-vis d-l profesor, lângă care ședea 3 tineri dintre aceia, cari au obținut gradul de doctor din limba română, elevi ai d-lui Weigand. Între aceștia era și d-l Thalman, care și-a făcut examenul de doctor în luna această.

Cea dintăi vorbire a ținut'o d-l profesor, salutând pe noii membrii ai institutului, felicitând pe d-l Thalman și recomandându-ne interesare vie pentru cultura poporului român, pe care d-sa îl iubesc atât de mult. Vorbirii d-lui Weigand i-au urmat mai multe altele ținute, de elevii d-sale. Ridicându-ne dela masă, stimata dómna a eșecutat marșul nostru național „Destéptă-te Române“, ér noi la provocarea d-lui Weigand am cântat textul cunoscut. Cu acestea ne-am despărțit, ducând cu noi o bună doză de încurajare spre o muncă seriósă națională.

D. L.

SCRIRILE ȚILEI.

— 28 Octomvre.

Români și Italiani. Deputații și senatorii italieni, cari au fost în tómnă această se viziteze România, și au fost primiți pretutindene cu multă dragoste, sunt hotărâți a face o propunere în parlamentul italian, ca această să mulțumescă guvernului și camerelor român pentru simpatiile manifes-

tate de Români cu această ocași pentru Italia și națiunea italiană.

— 0 —

Cine a dat banii? Este constatat, că alegerile dietale l'a costat pe guvernul lui Bánffy 6 milioane florini. Cu acest preț s'a cumpărat majoritatea imposită ce o va avé în viitorul parlament actualul guvern. „Magyarország“, organul fracțiunii-Ugron, se ocupă în numărul său mai nou cu între-barea, că cine a dat lui Bánffy această sumă respectabilă. Fondul de dispozițiune al guvernului nu pôte intra aici în socotela, dice fôia ungerescă, căci el abia birue a umplé busunarele „liberalilor“ mameluci guvernamentali. Pôte, că 1 milion va fi scotoit Bánffy de unde va fi putut, dăr celelalte 5 milioane cine 'i le-a dat, ca să cumpere și corumpă sufletele? Nu se pôte tăgădui — dice mai departe numita fôia — că aceste 5 milioane 'i li-a pus la dispoziția cercurile austriace interesate, ca să frângă gâtul partidelor opoziționale independente.

— 0 —

Wlassics la nunciul papal din Viena. „Bud. Tud“ comunică școirea, că ministrul ungeresc de culte și instrucțiune a făcut zilele acestea o vizită nunciului papal Talliani din Viena, convorbind și sfătuindu-se cu el asupra ocupării scaunelor vacante episcopesci din Ungaria.

— 0 —

Nou pod peste Dunăre. Țiarul german „Hannoverer Courier“ primesce o informațiune de la București în care se dice, că între guvernul român și cel sêrbesc urmeză tratări pentru clădirea unui pod între Turnu-Severin și Cladova; că guvernul austro-ungar sprijinesce din răspuseși realizarea acestui plan, și ar fi dispus a stabili o juncțiune între căile ferate sêrbesci și bosniace; aceste diu urmă ar fi să se clădească acum. Ast-fel s'ar deschide o prea importantă liniă de comunicațiune București-Turnu-Severin-Cladova peste Bosnia la Antivari pe costa Mării Adriatice. Țiarul german adaugă, că Austro-Ungaria sprijinesce această idee pentru ca să contracareze anumite planuri rusești, care tind a înființa o liniă ferată între Varna și Marea Adriatică.

— 0 —

Consistorul eparchial aradan este convocat în ședința plenară pe Joi 12 Noemvre n. la 10 a. m.

— 0 —

Ministrul Dániel — baron. Majestatea Sa monarhul a conferit titlul de baron ministrului ungeresc de comerț Ernest Dániel. Tot-odată i-a dat și dreptul de membru pe viață în camera magnaților.

— 0 —

Puşca Mannlicher model român în armata austro-ungară. Ministrul de războiu din Viena se ocupă cu ideia introducerii pușcii Mannlicher model român, în armata austro-ungară. Modelul român Mannlicher are calibrul mai mic (6 $\frac{1}{2}$) Ministrul de războiu austro-ungar a rugat pe ministrul de războiu român să-i comunice copii de pe rapórturile comandăntilor de corpuri asupra esperimentării acestei arme în armata română.

— 0 —

Dieta croată a fost convocată pe ziua de 19 Noemvre n.

— 0 —

Stipendii pentru Maramureșeni. Suntem rugați a publica următoarele: Pentru dobândirea stipendiilor din fundațiunea vicarului Kőszeghy se escrie concurs cu termen până la 18 Noemvre st. n. c. Pentru acele stipendii pot concurge juriști și studenții gimnasiali români de origine nobilă din Maramureș pe lângă aoluderea cărții de botez, atestat despre origine nobilă și română și testimoniul școlastic din anul trecut. Recursele sunt a se adresa comitetului și a se trimite la subscrisul. Sat-Şugătag, 6 Noemvre 1896. Tit Bud, Vicarul Maramureșului.

*osițiunea României.

Sub titlul acesta publică țiarul engles „The Sheffield Daily Telegraph“ un lung articol asupra pozițiunii României și problema ei în Orient

— din care articol estragem următoarea parte interesantă:

De când Aurelian a părăsit Dacia și până la vremea Goților, fiă-oare năvălitor, care caută să pătrundă de cătră Nord-Vest în Peninsula-Balcanică, era silit să ocupe Valachia, să și-o asigure înainte de-a putea să trecă Dunărea prin vr'un punct între Porțile de Fier în gura Prutului, și nicî o năvălire de-asemena natură n'a avut școes, decât nu era agreată și sprijinită de locuitorii câmpiilor românești. De 17-ot au trecut Rușii Prutul pe drumul lor spre Turcia, și aceste invasiuni au fost privite de cătră Români, ca daruri ceresci

Trupele rusești trăiau bine în România și plăteau bine, și multe din familiile bogate din România mulțamesc situația lor unor bune afaceri cu comisariatul rusec (?)

Pe de altă parte, lăsând la o parte ura, ce domnesce între Români și între națiunile din Austria, Austriacii s'au făcut odioși în fața Românilor încă de pe vremea, când țineau ocupate Principatele Dunărene.

Austriacii s'au făcut odioși nu numai prin faptul, că trăiau frugal și plăteau puțin mior, oi și prin stricta ordine, pe care o menținea poliția lor în aceste regiuni, după modelurile celor mai bune tradiții ale administrațiunii austriace din Italia superioară.

Ar trebui să credem deci, că decât guvernul român, care e influențat de Regele Carol, cel puțin populația românească va fi cu entuziasm, ca la 1877, pe partea Rusiei și va privi cu dragoste ori-ce politică a Țarului, care ar aduce éráși galbeni rusești în busunarele românești.

Cu tóte acestea, România este adî cu entuziasm pe partea Austriei și cauzele acestei schimbări nu sunt departe de a fi găsite.

Intăi, armata română și poporul român nu au uitat nicî-odată tratamentul, de care au fost împărțășiți de Rusia în 1877, când Rusia, după ce a fost salvată de otră armata română de un dezastru total la Plevna, a forțat pe Români, drept recompensă, a-i ceda Basarabia pentru Dobrogea.

Pe acea vreme nimeni nu se gândea încă la Podul peste Dunăre la Cernavodă, și nimeni nu prevedea, că în viitor Chiștengea, vechiul Tomi, actuala Constanța are să devină o formidabilă rivală a Odesei.

Mai mult: restaurarea Regatului Român a inspirat populația românească cu visuri de a reinvia sub Regele Carol vechin Dacia, care ar avea să cuprindă nu numai pe cele 2,896,000 de Români din Ungaria și Transilvania, ci și pe cele 600,000 de Români, cari trăesc în Alsacia-Lotaringia orientală; în Basarabia rusească, spre apusul de valul lui Traian...

Posițiunea României, din punct de vedere geografic este una dintre cele mai importante: ea este un factor hotărâtor în problema orientală.

Firesce, că sprijinită în aceste vremuri de Austria, cel puțin până când această își va fi asigurat, prin tratate particulare, partea ei din împărțirea Turciei.

Aci autorul face o descriție amănunțită a armatei și a flotei române și continuă:

Vedem deci, că România, decât aliază cu Austria, e capabilă a opri orice trecere peste Dunăre, și a impedece astfel forțele rusești de a lua drumul spre Constantinopol. Astfel România are în mâinile sale cheile cestiunii orientale, și cu tóte acestea, cel puțin în Engliera, România este un factor ignorat în această importantă problemă.

Italia Irredentă și partida-Kossuth

Fôia ungerescă „Alkotmány“ publică în numărul său mai nou un foarte instructiv articol, pe care credem de interes a da aici în răsumat cetitorilor noștri.

Articolul începe prin a constata, că desvelirile lui Bismarck au făcut mare ba-

... în Italia; foile italiene strigă în cor, că de la Austro-Ungaria n'a avut mare folos din alianța cu Germania. Dér Italiei nu i-a folosit nimic alianța triplă, de-oce în lupta cu Abesiniienii ea a fost părăsită de aliații ei.

Foile opoziționale italiene arată o mare antipatie față cu monarhia austro-ungară; în același timp însă ele vîd într'o Ungarie dismembrată de Austria cel mai mare aliat. Resultatul alegerilor dietale este privit de aceste foi ca o învingere a partidei kossuthiste, care într'un moment este chemată a realiza uniunea personală între Ungaria și Austria — ceea-ce va rezulta ruperea totală a Ungariei de Austria.

Rămasă singură Austria, cu greu va putea să-și apere posesiunea Trientului și aliații. Ungaria independentă nu-și va putea apăra capul cu Dalmația și cu țărîmii italiene, fiind-că va avea destul de lucru cu apărarea contra naționalităților...

În Italia — continuă numita foie — începînd dela Crispi în jos toți sunt irredentiști în secret, urîsc pe Austria și aspru la Triest, la Dalmația, la țărîmii italiene și la supremația comercială în Peninsula-balcanică. Pentru a-și realiza aceste aspirațiuni cel mai sigur aliat al Italiei este partida kossuthistă din Ungaria. Haymerle și după el Kálnoky n'au făcut triplă alianță, pentru-că dóră i-ar fi dat independența Italiei, ci pentru-că prin această independență noastră a primit mână liberă asupra celorlalte puteri. Astfel a judecat Kálnoky.

Crispi a înfrînat pro forma pe irredentiști; însă ei totuși și-au continuat munca de subminare, și încă cu succes, după cum s'a putut esperia această nu de mult în Triest. Afară de aceea irredentiștii au încungiuat forțul, pe care vor să-l ocupe, și voesc ca din Ungaria să înceapă atacul contra monarhiei austro-ungare. Înaintea lor partida-kossuthistă va fi dinamita, prin care vor zdrobi monarhia noastră.

Irredentiștii trăsesc în iluziunea, că popularitatea și puterea de care se bucură. Dér asta nu este așa. Partida kossuthistă prin putere prin partida liberală, care a pus interesele ei mai pe sus decît interesele monarhiei. Tisza Kálmán și alții lui au fost în stare a da mîna cu cei care încăpăținați dușmani ai existenței monarhiei, numai ca să rămîna în posesiunea puterii...

Monarhia trebuie să se mîntuiească de mai curînd de amicia — Italiei — dușmanilor secreți ai monarhiei. Dér celele Goluchowski are sentiment pentru asigurarea viitorului monarhiei, atunci nu potei reînnoi alianța cu Italia. Destul aliat îi este Germania și buna înțelegere cu alianța franco-rusă...

O afacere penibilă.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte de procesul verbal publicat în atacarea Rațiu-Coroianu și Lucașcu, asupra căreia s'a pronunțat în Sibiu un juriu. Tot în această afacere „Dreptatea“ din Timișoara a publicat o serie de reflecțiuni, de cari în „Gaz. Trans.“ nu s'a făcut nici cea mai mică amintire.

Acum suntem rugați să publicăm un comunicat al amintitului juriu, pe care îl lăsăm să urmeze în tocmai cum ni-s'a trimis, fără a fi de lipsă de-a mai reveni la această afacere, pe care o credeam deja luată dela ordinea zilei:

Față de aprecierile apărute în numărul 231 a. o. al ziarului „Dreptatea“, sub titlu „Împăcarea?“, cari se refer la „procedura“ luată în 15 Octomvre 1896 în conștiința juriului de onoare, exmis din partea comitetului național român pentru judecarea și eventual aplanarea diferențelor ivite între președintele comitetului Dr. Ioan

Rațiu, membrul comitetului Iuliu Coroianu și secretarul Dr. Vasile Lucașcu: juriul de onoare declară din nou, că afacerea ivită între susnumiții domni o privește de terminată prin declarațiunile lor cuprinse în citatul protocol și prin lămuririle detaliate făcute de ambele părți.

Afară de acesta juriul consideră, că din declarațiunile cuprinse în acel protocol este de-ajuns la iveală, cum-că partea politică a controverselor ivite între numiții domni a fost tratată și lămurită pe deplin, până ce s'a ajuns aplanarea neînțelegerilor reciproce.

Tratarea specializată a tuturor împrejurărilor, pe baza cărora juriul a trebuit să pronunțe verdictul său cunoscut, a fost și este considerată de superfluă și neoportună; pentru-oă de o parte ar fi contra discrețiunii impusă prin regulile bunei-cuviințe, pe de altă parte contra intereselor cauzei naționale, cari interese trebuie să fie în prima linie decizătoare pentru acțiunile fiă-cărui Român, și cari interese cu deosebită atențiune au fost luate în considerare din partea juriului, când a declarat afacearea de încheiată.

Dej, Olpret, Abrud, Arad.

Dr. Teodor Mihali. Dionis Vajda.
Alexandru Filip. Petru Truția.

La marginea mormîntului.

Chipul cum neîntrecutul în terorism Banffy a făcut alegerile dietale pentru viitorul period electoral, a pus pe serioase griji chiar și pe cei mai optimiști bărbați politici din sinul Maghiarilor.

După zilele de mari agitații și lupte electorale, cari au ținut țera în cea mai mare fierbere, mulți, foarte mulți dintre corifeii unguri, dându-și sîma de cele ce s'au petrecut sub era de teroare banffystă, încep a-se pasiona de sîrtea și viitorul, ce-l va avea „națiunea“ mergînd pe calea, pe care a abătut'o curentul politicii guvernului. Și până una alta ei fac bilanțul „meritelor“ actualului guvern ajungînd la tristul rezultat, că ori-ce autoritate tradițională e nimicită în țară prin sistemul volnic și despotic inaugurat de-odată cu reformele bisericesti; prin deposedarea religiunii și a bisericilor istorice; prin ruinarea clasei de mijloc; prin degradarea la rolul de sclavi a funcționarilor, prin depravarea administrației și prin zdrobirea sentimentului public.

Ce domnesce dér în locul moralei, a legilor, dreptului și adevărului? se întrebă ei. Domnesce — răspunde organul partidei populare — fanatismul politic și religios; ura și răsbunarea; egoismul și interesul personal; sclăvia și volnicia rămînînd o singură putere homogenă — jidovismul, care adî este în Ungaria un factor social și politic tot așa de influent, ca în Polonia pe timpul pustiirii ei.

În consecență numitul organ dîce, că ceea-ce se petrece în Ungaria de patru ani de zile înocce, însemnă săparea tot mai adîncă a mormîntului, care așteaptă ca jertfă organismul social și de stat al națiunii maghiare. După ce se va încheia acest mormînt se va pune la căpătâiul său monumentul, care va spune, că libertatea, constituția, religia și tot ce are națiunea maghiară: *fuit*.

„La marginea acestui mormînt stăm noi!“ — esclamă foia din cestiune, apelînd la cetățeni să grijescă, să fie una, căci timpul primejdurii a toate este aici.

Sudriași-Jupanî, 21 Oct. v. 1896.

On. Redacțiune! În 28 Octomvre s'a făcut alegerea de deputat dietal și în cercul Lugoșului, unde a fost ales din nou fostul deputat guvernamental Szende Béla. Pasivitatea hotărîtă în conferențele fruntașilor noștri a fost bine păzită și din partea alegătorilor români din cercul notarial al Sudriașului. Numărul celor ce au luat parte din acest cerc, afar' de persoanele oficiose, ca chinezii, jurații, etc., e de tot neînsemnat.

Cu toate acestea trebuie să spunem, că

s'au aflat și unii rătăciți, cari au rimnit la o gură de rachie și un papricaș. Așa au fost din comuna Jupanî doi rătăciți cu numele Atanasie Bumba și Dimitrie Popoviciu. Ambii sunt fii de învățători, ambii sunt cărturari de frunte în sat, ambii sunt membri în reprezentanța comunală și în comitetul parochial, precum și membrii cercului vocal; cu un cuvînt, oameni din familii bune și cu dare de mîna. Nu i-ași fi ținut vrednic de amintit, decă n'ar fi cetit și sciut, că noi de un lung șir de ani nu luăm parte la alegerile de deputați dietali nepermițîndu-ni-se nici dreptul cel mai cardinal de întrunire în cauze de alegere.

N'ar fi fost cu mult mai bine, să-și fi vădut acești oameni de trebă, rămînînd acasă? Nu sciu dînsii ore, că acela în care și-au pus încrederea prin votul lor, străin fiind de neamul nostru, nici un bine nu ni-a făcut și nu ne va face? Nu vîd ei și nu simțesc bunătățile aduse de acei deputați guvernamentali, cărora și-au dat ei votul? Nu simțesc, că dările sunt atât de grele, încât nu le mai putem purta, ér isvorul de venit, ce făcea față marilor dări, a secat cu totul? Nu vîd, că ierbăritul, isvorul de venit de frunte, ni-l'au luat și dat veneticilor, pe cari i-au vîrit printre noi? Nu vîd, că nouă și comunelor din jur ni-au pus sula în oște? Tote acestea cu concursul deputatului acestui cerc, care mai înainte de toate e Ungur apoi de celelalte. Se vorbește pe la noi, că sus numiții rătăciți de aceea umblă, să se însinue sus și să intre în grația d-lui fibiriu, ca la o nouă alegere de chinez etc., să le dea și lor vr'un os de ros. Și să vede trebă, că e ceva adevăr în lucru, de-orece tot ei sunt și cei ce au fost la tîrgul de sdranțe din Buda-Pesta. Rușine să le fie!

X.

Picnicul tinerimei române din Clușiu.

Clușiu, 7 Nov. 1896.

Un pique-nique foarte bine succes a aranjat tinerimea universitară română din Clușiu, în sîra zilei de 5 Noemvre st. n. — cel dintîiu în ciclul petrecerilor, ce are de gînd să le aranjeze zelosul comitet al tinerimei în est an.

Public distins a luat parte la picnic. În fuga condeiului mi-am și însemnat din cununa damelor pe următoarele

Demnișori: Aniți și Betti Bohățel, Căpușan (Dretea), Elena Ciato (Blașiu) Maria și Elena Cioplea, Cornea (Nădășel), Drăgan (M. Mănăștur), Elena Gerber, Mariți Ianchi, Eugenia Ioanovic, Virginia Manu, Polixena Mesaroșiu, (Turda) Cecilia și Cornelia Murășanu, surorile Nasta, Pandrea, Veturia Podoba, Miți și Aurelia Pop (Cianul de Cîmp), Tinea Pop, Silvia Tămăș (Hosufalău), Olimpia și Gusti Vlăduț (Turda).

Domne: Maria Bohățel, Căpușan, Dr. Cheșan (Blașiu), Cioplea, vîd. Gerber, Ianchi, Dr. Ilea, dr. Indre, vîd. Manu, dr. Mesaroș (Turda), Ana Murășan, Nasta, Maria Onciu (Iolodul m.) vîd. Zinea Pandrea, I. Pop, A. Pop (Cianu), Tămăș, Maria Vlăduț (Turda).

Decă am scîpat pe cineva dintre grațioasele dame, responsabilitatea o ia asupra sa olegătorul acestor rînduri.

Petrecerea a fost de tot animată, a durat până mai la 5 ore dimineța.

„Romanele“ au fost jucate de 32 pîrechii, „Cadrilul“ al doilea de 38 pîrechii.

Aleco.

Convocare.

Adunarea generală a despărțimentului Sas-Sebeș (VI) al Asociațiunei transilvane, se va ținea anul acesta în comuna Săsciori la 3 (15) Novembre.

La această adunare se invită cu totă onoarea membri Asociațiunei precum și toți binevoitorii și spriginitorii acestei instituțiuni.

Programa: 1) La 11 ore a. m. deschiderea adunării prin directorul despărțimentului. 2) Raportul despre activitatea comitetului despărțimentului dela ultima

adunare generală. 3) Raportul cassarului despărțimentului. 4) Alegerea unei comisiuni pentru censurarea acestor raporte. 5) Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea de membri și încassarea de tace. 6) Eventuale disertațiuni. 7) Raportul comisiunei de sub Nr. 4. 8) Raportul comisiunei de sub Nr. 5. 9) Alegerea a doi delegați la adunarea generală a asociațiunei din 1897. 10) Curenții. 11) Alegerea a doi membri pentru verificarea protocolului. 12) Închiderea adunării.

Din ședința comitetului despărțimentului ținută în Sas-Sebeș la 4 Novembre 1896.

Dr. Pompiliu Isac, Zevedeiu Mureșan,
director. secretar.

DIVERSE.

Greșelă curioasă. În societățile din Berlin de present se vorbește cu mult interes despre următorul cas tragic-comic, care s'a întîmplat cu o pîrechie căsătorită dintr'o societate înaltă: Respectiva femeie își serba ziua onomastică, cu ocaziunea acesta a primit cadourî și buchete de flori dela cunoscuți și cunoscute. Bărbatul ei, cum-răra și el un duchet de flori, foarte frumos dela servitorul unui negustor de flori. Când voi bărbatul să-i întîndă buchetul cădî din el un bilet, pe care era scris următoarele: „Primesse dela mine acest buchet de flori ca ultimul simbol al iubirei mele. Astăzi am părăsit pentru tot deuna Berlinul și nu ne vom vedea mai mult. Dumnețeu cu tine. Te sărută Alfred“. Bărbatul infuriat arată biletul soției sale, aceasta însă, se jură pe cer și pămînt, că ea e nevinovată. Cu toate acestea bărbatul n'a voit să-o credă și îi spuse, că el va intenta proces de divorț. Drama această însă fî întreruptă de un polițist, care cerîndu-și scusele intră în odaie dîcînd, că el vine după pistola aceea, care a fost ascunsă în buchetul dela negustorul de flori. La vorbele acestea bărbatul deveni mai furiș, dér mirarea încă-i fî mare când află, că biletul e al unui oficiant de bancă, care în urma unei defraudări a părăsit Berlinul. Polițistul spuse bărbatului că aci fî o greșelă, de-orece biletul a fost destinat pentru alt buchet. Buchetul al doilea a fost destinat oficiantului dela bancă, dér înainte de-a trimite buchetul greșelă s'a descoperit și poliția a ajuns la cunoștința acesta.

Valoarea unui căne. — Un căne Saint-Bernard născut în Februarie 1895 a fost de curînd vîndut la Birmingham, la licitație. Animalul fuse pus în vînzare cu 5300 franci, dér mai mulți amatori prezentîndu-se și concurînd la licitație, tînrul căne, care este, se dîce, din cei mai frumoși ai rasei sale, a fost adjudecat asupra unui amator din Manchester cu prețul de 12,000 franci!

Literatură.

În Institutul de editură *Ralian I. Samitca* din Craiova a apărut: *Istoria teatrului român*, de *Mihail N. Belador*, artist al Teatrului Național din Iași. Acest valoros și interesant op e împărțit în două părți, cuprîndînd în partea primă istoricul dezvoltării teatrului român, ér în partea a doua repertoriul teatrului român. Un esemplar (120 pag) costă 1 leu și 50 banî.

*

Nr. 27 al meritosei publicațiuni *Biblioteca de Popularizare*, editura *Samitca* din Craiova cuprînde: *Schițe din California* de cunoscutul și originalul scriitor american *Bret-Harte*. Volumul cuprînde mai multe nuvele dintre cele mai bine scrise și mai interesante ale acestui autor, precedate de portretul său. Cu Nr. 28 „*Biblioteca de Popularizare*“ își atrage un nou titlu de merit, prin aceea, că îmbrățișeză și literatura națională, publicînd opere de valoare din autorii vechi și moderni. Inceputul îl face cu nise admirabile nuvele ale regretatului poet și prosator oltău *Traian Demetrescu*.

*

Călinarul Plugarului pe 1897, edat de Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, a eșit de sub tipar și se expediază zilnic. Acest călindar intră acum în anul al 5-lea, având un cuprins tot mai bogat și mai interesant. De astă-dată în călindar se cuprind și mai multe chipuri frumoase. Pe pagina primă se află portretul fericitului întru pomenire *Ioan Barac*, marele scriitor popular dela începutul acestui veac, ăr în text se află scrisă istoria vieței și lucrărei lui. Partea calendaristică este mai bogată ca până acum, îndreptându-o și înmulțindu-o după trebuințele ivite, însemnând până și evangeliile, ce sunt a se ceti în fiă-care Duminecă. Pentru a economisi din spațiu, măsurile de lungime și greutate, competențele de timbre și tacse, taxele pentru postă și telegraf etc. s'au cules cu litere mici de tot. Mai ales tarifa pentru telegrame și taxele postale pentru scrisori și pachete s'au adus pe lung și pe larg după cele mai nouă ordinațiuni postale. Tărgurile sunt de-ase-menea îndreptate și corectate. Urmăză In-troducerea de Ioan *Georgescu*, și apoi vine parte literară. Acastă parte este mult mai bogată ca în călindarele din anii trecuți, cuprinzând ea singură vre-o 42 pagine cu cele mai frumoase istorisiri, poesii etc., tôte scrise pentru popor și fôrte interesante. In partea economică de-ase-menea se află o seriă bogată de articuli de mare interes pentru plugari, precum: Rotațiunea în econo-mia comasată, Lucrarea pământului, Tovrășiile economice, Intrebuițarea vaci-cilor la lucru, Pașunatul vitelor, Vărutui grăului de sēmēnță, Legumile bostănose,

Culesul și păstratul pómelor și altele. La urmă vin felurite povețe, glume etc. cum și o mulțime de anunțuri.

Călinarul se află de vëndare la „Tipografia A. Mureșianu“ în Brașov și costă și de astă-dată numai 25 cr. ăr trimis prin postă 30 cr. Celui ce cumpără de-odată mai multe esemplare, li-se dă rabatul cuvenit.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.
Redactor responsabil: **Gregoriu Maier**

Cursul pietei Brașov.

Din 9 Noemvre 1896.

Banconote rom. Camp.	9.48	Vënd.	9.49
Argint român. Camp.	9.40	Vënd.	9.45
Napoleon-d'orl Camp.	9.50	Vënd.	9.53
Galbeni Camp.	5.60	Vënd.	—
Soris. fone. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Noemvre 1896.

Renta ang. de aur 4%	121.95
Renta de corône ung. 4%	99.25
Lepr. câil. fer. ung. în aur 4 1/2%	122.25
Lepr. câil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.75
Oblig. câil. fer. ung. de est. I. emis.	120.75
Banuri rurale ungare 4%	97.35
Banuri rurale croate-slavone.	97.—
Imprum. ung. cu premii	155.50
Loanri pentru reg. Theel și Segedin.	137.—
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de argint austr.	101.35
Renta de aur austr.	122.40
Loanri din 1860	144.50
Acții de ale Băncei austr. ungare.	937.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	403.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	367.70

Napoleonori	9.53	Paris vista	47.52
Mărci imperiale germane	58.77 1/2	Rente de corône austr. 4%	101.75
London vista	119.80	Note italiene.	44.1

O specialitate naturală neprețuibilă
este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată
Isvorul „MATILDA“ de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută, mai ales: **la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicli udului și ale organelor respiratôre etc.**

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretenșiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în Sibiu, Sighișoara și în Alba-Julia: la D-l I. B. Misselbacher sen., în Cluj: la Segesváry és társai, în Deva: la Balog Gyula, în Oreștie: la Németh János.

Cu tótă stima:

Administrațiunea isvorului
„MATILDA“

JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta - Predeal										Ghiriș - Turda										
Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Tren de persón.	Tren mixt.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	
10—	8.05		8.05	2.00	pl. Viena . . . sos.	1.55		1.55	7.20	6.20	7.33	11—	5.10	10.21	Ghiriș		5.05	10.30	3.20	9.11
8.30	2.15		5.45	9.15	↓			7.40	1.50	8.10	7.53	11.20	5-20	10.41	Turda		4.45	10.10	3.00	8.52
11.21	4.16	5.10	9.02	11.19	↓			5.31	11.44	4.28										
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47	↓			3.56	10.03	2.17										
3.42	7.08		1.48	2.11	sos. } Oradea-mare . . . { pl. sos.	11.04		2.37	8.43	11.32										
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	↓			2.31	8.33	11.17										
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50	↓			2.01	8.11	10.42										
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26	↓			1.34	7.46	10.08										
5.43		3.51	4.06		↓				9.50											
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17	↓			5.49	12.52	7.08										
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50	↓			4.59	12.20	6.39										
8.07		7.32	6.24		↓			3.18		7.37										
8.34	10.37	8.21	6.59	5.55	sos. } Clușiu . . . { pl. sos.	6.13		2.23	11.01	5.23										
8.49	11.10	8.40	2.17	6.11	↓			5.24	10.45	4.35										
9.06	11.27	9.09	2.52	6.27	↓			5.02		4.03										
10.12	12.30	10.40	4.45	7.27	↓			9.23	2.55	5.12										
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50	↓			8.49	2.25	4.33										
11.01	1.09	11.49	6.08		↓			2.49	2.08	4.27										
11.09	1.16	11.59	6.19		↓			2.41	2.00	4.20										
11.31	11.40	12.29	6.57	8.17	↓			8.23	1.38	3.59										
11.48	11.55	12.55	7.30	8.33	sos. } Teiuș . . . { pl. sos.	3.36		1.55	8.06	1.17										
12.05		1.30		8.38	↓			1.29		3.06										
12.33		2.08			↓			12.55		12.32										
12.47		2.27		9.09	↓			12.40		11.59										
1.18		3.11			↓			12.01		11.28										
1.34		3.31		9.42	sos. } Copșa-mică . . . { pl. sos.	2.15		11.41		11.10										
2.13		3.46		9.44	↓			11.14		11.05										
2.32		4.08		9.59	↓			10.55		10.48										
3.04		4.45		10.22	↓			10.21		10.18										
3.40		5.27		10.51	↓			9.42		9.43										
4.03		6.12		11.12	↓			9.12		9.19										
5.34		7.50		12.26	↓			7.45		7.38										
6.12		8.37		12.58	↓			7.02		7.22										
6.41		9.07		1.15	↓			6.36		6.48										
7.16		9.40		1.34	↓			5.58		6.33										
8—		10.25		2.09	sos. } Brașov . . . { pl. sos.	10.10		5.08		5.57										
3.55		11—		2.19	↓			5.20		9.08										
4.40		12.26		3.01	↓			4.14		8.28										
5.10		1.11		3.31	↓			3.32		8.01										
12.00		8.30		9.30	sos. } Bucuresci . . . { pl. sos.	5.35		9.15		3.15										

Notă: Orele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre înseamnă orele de nopțe.